

Tereza Kombercová: Rozmarná léta. Zbraslav. Pražské letoviště doby industriální.

Posudek vedoucího práce

Bakalářská práce o zbraslavském letovišti je rozdělena do čtyř základních částí. V Úvodu autorka vymezuje předmět a cíle práce, formuluje výzkumné otázky, popisuje používané metody, charakterizuje zdroje informací a charakterizuje základní pojmy, s nimiž při studiu pracuje. Předmět a cíle práce charakterizuje poněkud nejasně. Hojně užívá slovo „fenomén“, aniž by jasně popsala, co tímto fenoménem (fenomény) myslí (s. 7). Ještě nejasnější je následující oddíl „Metodologie“ (s. 7-8), kde se autorka pokouší naznačit, že se bude jednat o široce mezioborově založenou práci. Blíže však pracovní postup, případně konkrétní metody studia neupřesňuje. Zcela pochybená je podkapitola „Prameny“ (s. 8-9), v níž autorka telegraficky informuje, z jakých zdrojů při práci čerpala. Pojem pramen má v metodice historického studia jasně vymezený obsah, což autorka ignoruje. Diskutabilní je i forma, jakou používá pro představení jednotlivých odborných prací a dalších zdrojů informací. Jednou uvádí jméno autora a název knihy, jindy nakladatelství a název knihy, v případě monografie R. Fishmanna uvádí vlastní český překlad názvu monografie.

„Výzkumné otázky“ (s. 9) pouze vyjmenovává, aniž by blíže objasnila důvody, proč je zvolila. Poněkud nešťastný je oddíl „Pojmy“ (s. 9-12). Nepochybně by se v současné odborné literatuře našel vhodnější zdroj charakteristik pojmů „Industrializace“, „Urbanizace“, „Kapitalismus“, „Sport“, „Město“ a „Příroda“, než je Velký sociologický slovník z roku 1996. Jednotlivé charakteristiky jsou velmi povrchní, v případech „Kapitalismu“ a „Města“ i bez odkazu na konkrétní stránky Slovníku.

V následující kapitole „2-Obecná část“ (s. 13-28) se autorka k některým pojmům znovu vrací (Sport, Město), obšírně se věnuje problematice vztahu člověka a přírody, problematice volného času, v menší míře i problematice sociální. Většinou se jedná o podstatně podrobnější charakteristiky, než v oddílu předchozím, ovšem při bližším pohledu a při srovnání s citovanou literaturou vychází najevo, že autorka jen tu více, tu méně zdařile tlumočí části citovaných děl, bez jakékoliv invence a pokusu o formulaci vlastního názoru či vlastní konstrukce kulturně historického rámce studie o Zbraslavi.

Těžištěm bakalářské práce je část „3-Zbraslav výletní letoviště Pražanů“ (s. 28-63), v níž se autorka pokouší charakterizovat historický vývoj Zbraslavi, zejména v 19. a 20. století. Po stručném nastínění přírodních podmínek a vývoje v pravěku, středověku a raném novověku (s. 28-30), se autorka věnuje vývoji Zbraslavi v době industriální. T. Kombercové nelze upřít snahu o co nejširší charakteristiku vývoje města. Hojně čerpala z regionální vlastivědné literatury. Přínosné jsou z hlediska předmětu práce informace z dobových tisků. Např. o jízdních rádech parníků (s. 33-34), nebo podrobné informace o spolkové činnosti (s. 53-59). Celkově však i tuto část bakalářské práce lze hodnotit jen jako nevyvážené a místy nesourodé nakupení informací bez zjevné vnitřní logiky a hlavně bez promyšlené snahy přispět

k hlavnímu cíli práce, tj. pochopení vzniku a počátečního vývoje města jako přípražského letoviska. Jedná se opět jen o prosté, místy nepříliš obratné tlumočení informací z vlastivědné literatury, bez kritického odstupu a ambice vytvořit ze získaných informací ucelený obraz kulturně historického vývoje.

Hodnotu této části textu snižují i některé diskutabilní pasáže, patrně nekriticky přejaté z regionální vlastivědné literatury. Např. „Již zmíněný zásadní mezník rok 1848 a s ním spojená proměna společnosti z feudální v občanskou vycházela i na Zbraslavi jako jinde v českých zemích z řad vlastenců, a úzce souvisela s národnostním určením. V druhé polovině století se v souvislosti s již zmíněnou změnou Zbraslav proměňuje, stává se městem, a to dokonce městem okresním. K této významné události přispěla existence dostatečně prostorného náměstí.....“ (s. 31).

„4 Závěr“ (s. 63-65) odpovídá svým charakterem logicky předchozím částem textu. Jedná se o velmi povrchní text. V předchozích částech bakalářské práce nemají závěry vždy oporu. Závěrečná hodnocení si autorka spíše domýšlí. Není např. jasné, z čeho usuzuje, že „...hlavními aktéry (návratu k přírodě) byli umělci, převážně divadelníci“ (s. 64). Příčinu této neověřené skutečnosti spatřuje v místní tradici ochotnického divadla. Ve skutečnosti se pražští rekreanti věnovali ochotnickému divadlu na mnoha dalších villegiaturách (Amatérské divadlo, stejně jako sport, návštěvy říčních lázní či zakládání okrašlovacích spolků patřilo k základním druhům aktivit rekreujících se Pražanů nejen na Zbraslavi, ale i v Roztokách, Černošicích, Dobřichovicích, Řevnicích i na dalších lokalitách). Odpovědi na jednotlivé výzkumné otázky se překrývají: srv. např. „Co tuto kolonizaci“ obyvateli Prahy umožnilo?“ a „Jaké byly obecné dobové předpoklady pro vznik tohoto fenoménu?“.

Slabý obsah bohužel umocňuje mimořádně nízká formální stránka bakalářské práce. Níže uvádím výčet nejzávažnějších chyb a prohřešků:

- Obsahu (s. 4-5) schází stránkování jednotlivých částí,
- na řadě míst je patrné, že práce byla odevzdána jako nedokončená. Např. otazníky v textu na s. 12 a s. 53 naznačují, že autorka zapomněla doplnit text o detailní odkazy na použitou literaturu. Na s. 59, ř. 23 je nedokončená věta. Mezi s. 47-50 chybí v textu odkaz na poznámku č. 126. Na s. 67 je vytištěna popiska „Architekt Hynek Svoboda“ a tužkou připsáno „chybí obrazová příloha“. Na s. 63 nacházíme poznámku „Doplnit fotku“,
- celý text charakterizuje toporné vyjadřování a gramatické chyby – namátkou: „... Příchod významných osobností divadelního světa, které se na Zbraslavi trvale **usídlili.**“ (54); „Pražené vlastníci motorová vozidla **dorazily** na závodní trasu...“ (s. 57); „Autory zbraslavských vil se **staly** někteří významní architekti...“ s. 62; „Na jejich výstavbě se **podílely** významní architekti....“ (s. 63, zde opraveno tužkou),
- slabinou práce je rovněž chudý obrazový doprovod a nekvalitní ilustrace , zejména plány města z let 1886 a 1923 na s. 39-40, autorkou chybně označené jako „císařské otisky“,

- autorka nevěnovala dostatečnou pozornost tomu, aby ilustrace a jejich popisky byly důsledně provázány: mezi s. 43-48 je název ilustrace umístěn na jiné straně, než vlastní ilustrace,
- v poznámkovém aparátu používá autorka místy různé druhy písma a rozdílné řádkování (např. s. 38, 53, 54, 55, 60, 61),
- závěrečný „Seznam použité literatury a dalších zdrojů“ není seřazen podle abecedy (!).

Celkově hodnotím bakalářskou práci Terezy Kombercové je koncepčně a metodicky nejasnou, povrchní, je otázka, zda autorka téma práce pochopila. Pravopis i stylistická úroveň práce je velmi nízká. Formální úprava práce je zcela nepřijatelná.

Z uvedených důvodů nedoporučuji bakalářskou práci T. Kombercové k obhajobě.

V Praze 29.7.2013

Prof. PhDr. Václav Matoušek, CSc.